

Raadsvoorstel: Z/26/812529/D-1044438
Onderwerp: **Zienswijze 1e begrotingswijziging 2026**
Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd

Datum: 11 augustus 2026
Portefeuillehouder: Johan Boonekamp
I&O:
B&A / Raadsvergadering: 24 september 2026
Opsteller: Team Samenleving
Geeft voorstel begrotingswijziging: Nee

Onderwerp:
Zienswijze 1 ^e begrotingswijziging 2026 Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd
Voorstel:
Wij stellen u voor: 1. Met bijgevoegde zienswijze (D-1044451) te reageren op de 1e bestuursrapportage GR DG&J 2026.
Aanleiding:
Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd (GR DG&J) op 9 juli 2026 is de 1e bestuursrapportage 2026 besproken. Uit deze rapportage blijkt dat de regionale gemeentelijke bijdrage voor de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) moet worden verhoogd. De financiële gevolgen verschillen per gemeente. Op 15 juli 2026 heeft de gemeenteraad het verzoek ontvangen om vóór 23 september 2026 een zienswijze te geven op deze regionale begrotingswijziging. Omdat er vóór deze datum geen raadsvergadering meer gepland stond, is gekozen voor een schriftelijke ronde. Na deze schriftelijke ronde is de conceptzienswijze, onder voorbehoud van goedkeuring door de raad op 24 september 2026, alvast gedeeld met de GR DG&J. De definitieve zienswijze wordt na de raadsvergadering verstuurd.
Beoogd effect:
Dit voorstel helpt u om de voorgestelde begrotingswijziging in 1 ^e bestuursrapportage 2026 van de Service Organisatie Jeugd te begrijpen en om uw zienswijze te geven.
Argumenten:
Onderdeel Service Organisatie Jeugd (SOJ) <i>1.1 De kosten stijgen voornamelijk door het kostprijsonderzoek, nieuwe tarieven en extra indexatie.</i> De begroting 2026 van de SOJ is medio 2025 vastgesteld. Daarbij is uitgegaan van de toen bekende kosten en de verwachte indexatie voor 2026. Het kostprijsonderzoek, de nieuwe tarieven en extra indexatie waren toen nog niet bekend. Deze zorgen voor een kostenstijging. Daarom is nu een regionale begrotingswijziging nodig. Het uitvoeren van kostprijsonderzoek, het vaststellen van reële tarieven en het verwerken van indexaties zijn wettelijk verplicht. Gemeenten hebben hier geen invloed op. <i>1.2 In Gorinchem daalt het gebruik van Jeugdzorg.</i> De kosten voor jeugdzorg stijgen regionaal, maar de ontwikkeling verschilt per gemeente. In sommige gemeenten stijgen de kosten, terwijl ze in andere gemeenten dalen of ongeveer gelijk blijven. Dit hangt samen met het gebruik van jeugdzorg. Ook in Gorinchem stijgen de kosten door de punten genoemd in argument 1.1. maar dalen de kosten van het gebruik van jeugdzorg. Hierdoor wordt een groot deel van de bovenstaande kostenstijging gecompenseerd. De gemeentelijke bijdrage voor Gorinchem stijgt daardoor beperkt, met afgerond € 77.000 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2026. De oorspronkelijke begroting bedroeg € 12.985.200. De aangepaste begroting wordt € 13.061.725.

1.3 Gorinchem en de regio Zuid-Holland Zuid werken aan verbetering van de jeugdhulp.

Binnen het regionale programma Beschikbare en Betaalbare Jeugdhulp zijn samen met de regiogemeenten maatregelen opgesteld. Deze zijn gericht op een betaalbare en toekomstbestendige jeugdhulp. De financiële effecten hiervan worden vooral op de middellange en lange termijn verwacht.

In de gemeente Gorinchem werken we als gemeente vanuit de Integrale Samenlevingsvisie (ISV) 2025-2030 aan vier opgaven. Eén van deze opgaven is passende ondersteuning en zorg. Soms lukt het inwoners niet om problemen zelf op te lossen, ook niet met hulp van familie, vrienden of burens. Dan moet passende ondersteuning dichtbij zijn: op tijd, duidelijk en afgestemd op wat iemand nodig heeft. We kijken daarbij eerst naar wat iemand zelf nog kan en welke lichte hulp kan helpen. Is er meer nodig, dan zetten we zwaardere ondersteuning in. Zo krijgt iedere inwoner de juiste hulp op het juiste moment. En blijft ondersteuning beschikbaar voor mensen die niet zonder professionele zorg kunnen. Zo werken we lokaal onder andere aan de doelen van de Hervormingsagenda Jeugd. Hierbij ligt de nadruk op normaliseren en betere samenwerking met bijvoorbeeld het onderwijs en de jeugdgezondheidszorg.

1.4 Het is nog niet duidelijk of de kostendaling van het jeugdzorggebruik blijvend is.

Hoewel de jeugdzorgkosten in Gorinchem nu dalen, is nog niet duidelijk of dit structureel is. Een klein aantal jongeren met intensieve zorg kan namelijk al een groot effect hebben op de kosten. Eén jeugdige in deze zorg kan ongeveer € 300.000 per jaar kosten. Andersom kan het stoppen van zulke zorg ook leiden tot een flinke daling van de kosten.

1.5 Akkoord met de begrotingswijziging, maar de gemeentelijke begroting 2026 nog niet aanpassen.

Omdat nog niet duidelijk is of de daling van het jeugdzorggebruik blijvend is, adviseren we om akkoord te gaan met de aangepaste begroting van de SOJ. We adviseren om de gemeentelijke begroting 2026 op dit moment nog niet aan te passen. We adviseren om de financiële consequenties pas bij de jaarrekening te verwerken.

1.6 Het is goed om aandacht te vragen voor de termijn voor het indienen van een zienswijze

De gemeenteraad heeft de GR DG&J al meerdere keren gevraagd om meer tijd te geven voor het indienen van een zienswijze. Vooral bij begrotingswijzigingen is de beschikbare termijn soms krap, omdat deze deels in het zomerreces valt.

De GR DG&J heeft aangegeven dat zij hierbij rekening moeten houden met de termijnen uit de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de termijnen van de provincie. Tegelijkertijd is het goed om samen te kijken welke mogelijkheden er wél zijn om de beschikbare tijd voor alle partijen werkbaar te maken. Daarom wordt geadviseerd om dit punt opnieuw in de zienswijze op te nemen en de GR DG&J te vragen hierover in overleg te blijven met de gemeenten.

Overige organisatie onderdelen GR DG&J

1.7 Geen formele zienswijze gevraagd voor de overige organisatieonderdelen van de GR DG&J.

De financiële prognose laat een verwacht negatief resultaat zien van € 195.000 voor de andere organisatieonderdelen namelijk Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD), Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (LVS), Veilig Thuis en de bijbehorende overhead. De belangrijkste oorzaak ligt bij organisatieonderdeel Veilig Thuis. Daar wordt een tekort van ongeveer € 300.000 verwacht. Dit komt vooral door de grotere druk op de crisisdienst, meer huisverboden, complexere situaties en een hoger intern ziekteverzuim. Deze totale ontwikkelingen zien we ook landelijk. Er wordt op dit moment onderzocht of deze problemen structureel zijn en of extra maatregelen of geld nodig zijn.

Bij de algemene dekkingsmiddelen van de GR DG&J wordt een voordeel van €100.000 verwacht. Hierdoor komt het totale verwachte resultaat uit op € 200.000 negatief. Dit tekort kan worden opgevangen door de bestemmingsreserve. De gemeentelijke bijdrage voor de GGD, LVS en Veilig Thuis verandert niet. Daarom wordt voor deze begrotingswijziging geen zienswijze gevraagd.

Risico's:

1.1 De jeugdzorg kent een open einde regeling.

De gemeente heeft een zorgplicht voor jeugdzorg. Dit betekent dat de zorg die daadwerkelijk wordt geleverd, betaald moet worden. Hierdoor kunnen de kosten hoger uitvallen dan verwacht.

Er zijn verschillende risico's die invloed kunnen hebben op de kosten, zoals inflatie, een passend aanbod van jeugdzorg en financiële problemen bij belangrijke zorgaanbieders.

Hoewel het gebruik van jeugdzorg in Gorinchem in deze bestuursrapportage daalt, kunnen enkele jongeren met intensieve zorg de kosten flink verhogen. Eén jeugdige met intensieve zorg kan al snel veel extra kosten veroorzaken.

De maandelijkse rapportages van de SOJ geven steeds een actuele inschatting van de kosten. De rapportages, na de 1e bestuursrapportage 2026, laten inmiddels een lichte stijging van het jeugdzorg gebruik in Gorinchem zien.

1.2 De kosten van jeugdzorg kunnen stijgen terwijl de rijksbijdrage daalt.

De Hervormingsagenda Jeugd bevat maatregelen om de kosten voor jeugdzorg te verlagen. Tegelijkertijd wordt de rijksbijdrage vanaf 2028 sterk verlaagd. Als de kosten niet voldoende dalen, kan een tekort ontstaan tussen de rijksbijdrage die gemeenten ontvangen en de kosten die zij voor jeugdzorg moeten betalen. Het Rijk heeft toegezegd gemeenten te compenseren als zij genoeg maatregelen nemen, maar de kosten toch niet dalen door ontwikkelingen waar gemeenten geen invloed op hebben. De deskundigencommissie Van Ark onderzoekt dit opnieuw en komt begin 2027 met een zwaarwegend advies.

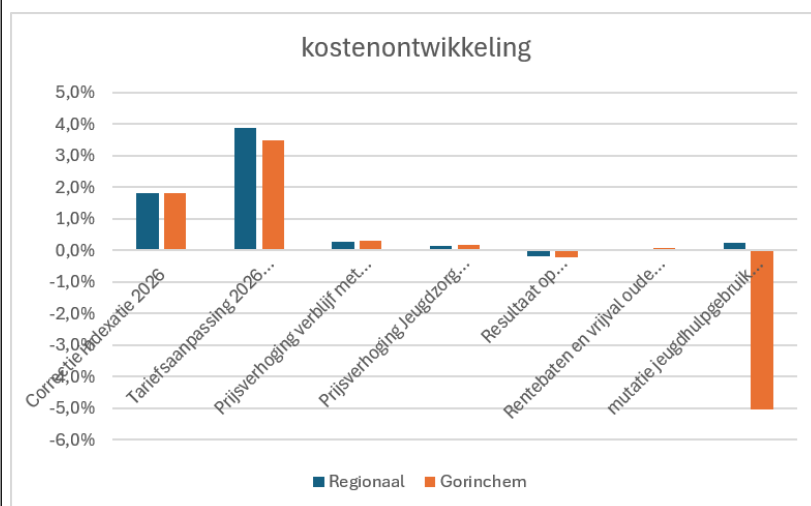
Financiën:

Organisatieonderdeel SOJ

De totale voorspelling van de regionale kosten voor het organisatieonderdeel Serviceorganisatie Jeugd neemt ten opzichte van de primaire begroting 2026 toe met € 10,3 miljoen (+6,2%) en is voor ongeveer € 10,1 miljoen (+6,1%) het gevolg van de groei door het kostprijsonderzoek, extra indexering en tariefstijgingen. De voorspelling van de totale jeugdzorgkosten voor de gemeente Gorinchem laat een lichte stijging zien van ongeveer € 77.000 (+0,6%). In onderstaande tabel is de toename van de gemeentelijke bijdragen op *regionaal* en *lokaal niveau* gespecificeerd.

Omschrijving	regionaal	%	Gorinchem	%
Gemeentelijke bijdragen begroting 2026	164.958.364		12.985.200	
Correctie indexatie 2026	3.008.000	1,8%	236.784	1,8%
Tariefsaanpassing 2026 n.a.v. herijking kostprijsonderzoek	6.428.437	3,9%	452.452	3,5%
Prijsverhoging verblijf met behandeling IHUB per 1.1.2025	442.286	0,3%	42.186	0,3%
Prijsverhoging Jeugdzorg plus per 1.7.2025	242.814	0,1%	23.160	0,2%
Resultaat op rechtmatigheidsonderzoeken	-300.000	-0,2%	-28.615	-0,2%
Rentebaten en vrijval oude jaren	82.500	0,1%	7.869	0,1%
mutatie jeugdhulpgebruik en besparingen	397.140	0,2%	-657.312	-5,1%
Gemeentelijke bijdragen eerste bestuursrapportage 2026	175.259.541	6,2%	13.061.725	0,6%

Onderstaande tabel geeft de verdeling van deze stijging in percentages weer ten opzichte van de regio.

Overige organisatieonderdelen DG&J

Voor de organisatieonderdelen Gemeentelijke GezondheidsDienst (GGD), Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (LVS) en Veilig Thuis laat de prognose bij de 1e bestuursrapportage 2026 een beperkte negatieve afwijking van ongeveer € 195.000 zien.

Aangezien de totale omvang van de gemeentelijke bijdrage niet wijzigt voor de onderdelen GGD, LVS en Veilig Thuis, wordt, gelet op artikel 39 van de Gemeenschappelijke Regeling, over de hiermee samenhangende begrotingswijziging geen zienswijze gevraagd.

Participatie:
Niet van toepassing
Communicatie:
De definitieve zienswijze wordt namens de raad aan het bestuur van de gemeenschappelijke regeling aangeboden.
Duurzaamheid:
Niet van toepassing.
Vervolgproces:
Het Algemeen Bestuur van de GR DG&J neemt op 12 november 2026 een definitief besluit over deze begrotingswijziging. Hierbij betrekken zij de ingediende zienswijzen van de tien gemeenten in Zuid-Holland Zuid.
Bijlagen:
Concept zienswijze Gemeente Gorinchem Beantwoording gestelde raadsvragen Brief zienswijze 1e bestuursrapportage 2026 Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd 1e bestuursrapportage 2026 Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Gorinchem,

Gelet op het raadsvoorstel van het college d.d. 25 augustus 2026

Gelet op de wettelijke bepalingen

Besluit:

1. Met bijgevoegde zienswijze (D-1044451) te reageren op de 1e bestuursrapportage GR DG&J 2026.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 24 september 2026

Griffier,

{{esl:Signer1:signature:size(200,50)}}

Voorzitter,

{{esl:Signer2:signature:size(200,50)}}